

INFORMACIJA O POTREBI OSNIVANJA RADNE GRUPE ZA IZRADU PROGRAMA MEĐUNARODNE RAZVOJNE SARADNJE I MEĐUNARODNE HUMANITARNE POMOĆI ZA PERIOD 2026-2029. I VOĐENJE EVIDENCIJE O MEĐUNARODNOJ RAZVOJNOJ SARADNJI I MEĐUNARODNOJ HUMANITARNOJ POMOĆI

Crna Gora kao kandidat za članstvo u Evropskoj uniji je dužna da ispunjava obaveze iz pregovaračkog procesa. U okviru pregovaračkog poglavlja 30 – Vanjski odnosi, Crna Gora se obavezala da uspostavi sistem međunarodne razvojne saradnje i međunarodne humanitarne pomoći.

Crna Gora ima obavezu da podržava principe na kojima počiva razvojna politika EU i pridružuje se EU u njenim naporima s ciljem podsticanja razvoja i ostvarivanja ciljeva održivog razvoja (SDGs). U tom smislu, uočena je potreba za uspostavljanjem pravnog i institucionalnog okvira, kao i da Crna Gora razvije sopstvenu razvojnu politiku i metodologiju procjene efektivnosti distribucije humanitarne i razvojne pomoći, bazirane na opšteprihvaćenoj metodologiji OECD/ODA.

Tokom Druge sjednice redovnog proljećnog zasijedanja 4. aprila 2024. godine Skupština Crne Gore je usvojila Zakon o međunarodnoj razvojnoj saradnji i međunarodnoj humanitarnoj pomoći. Zakon o međunarodnoj razvojnoj saradnji i međunarodnoj humanitarnoj pomoći objavljen je u „Službenom listu Crne Gore, broj 34/2024“ od 12. aprila 2024. godine i stupio je na snagu 20. aprila 2024. godine.

Stupanjem na snagu ovog Zakona, ispunjena je preporuka Evropske komisije iz Izvještaja za Crnu Goru za 2023. godinu u okviru pregovaračkog poglavlja 30 – Vanjski odnosi, kao i obaveza planirana Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2023-2024. godine.

Novim zakonom je prevashodno decentralizovan sistem međunarodne razvojne saradnje i međunarodne humanitarne pomoći, za razliku od prethodnog prema kome je Ministarstvo vanjskih poslova jedini koordinator i nosilac obaveza u vezi sa sprovođenjem međunarodne razvojne saradnje i upućivanjem međunarodne humanitarne pomoći, a imajući u vidu da državne institucije, organi lokalne samouprave i ostali subjekti koji se finansiraju iz državnog budžeta, takođe, pružaju službenu razvojnu podršku partnerskim zemljama. Istovremeno, prepoznati su projekti tehničke pomoći kao oblik međunarodne razvojne saradnje i predviđeno da koordinaciju upućivanja međunarodne humanitarne pomoći vrši organ državne uprave nadležan za poslove zaštite i spašavanja. Pored toga, definisani su izvori finansiranja projekata tehničke pomoći, koji se mogu obezbijediti i iz budžeta Evropske unije i drugih zemalja koje pružaju službenu razvojnu podršku ili iz drugih izvora finansiranja. Takođe, način vođenja evidencije i dostavljanje podataka je propisan Zakonom.

Razlozi za osnivanje Radne grupe

Zakonom je propisano da međunarodna razvojna saradnja podrazumijeva aktivnosti, programe, projekte tehničke pomoći i druge projekte Crne Gore koji imaju za cilj da: doprinesu iskorjenjivanju siromaštva, pruže podršku partnerskim zemljama u postizanju uravnoteženog i održivog razvoja radi zadovoljenja osnovnih interesa, jednakih prava i sloboda ljudi, jačanja kapaciteta partnerske zemlje, obezbjeđivanja dugoročnog prosperiteta, dostizanja mira i

bezbjednosti i izgradnje snažnih partnerstava održivog razvoja; jačaju saradnju sa partnerskim zemljama, u skladu sa prioritetima vanjske politike Crne Gore.

Međunarodna humanitarna pomoć podrazumijeva aktivnosti, programe i projekte Crne Gore koji se sprovode u cilju: zaštite i spašavanja ljudskih života, sprečavanja i ublažavanja patnji i očuvanja ljudskog dostojanstva u toku i nakon nesreća ili katastrofa izazvanih prirodnim ili ljudskim djelovanjem ili drugim nepredviđenim okolnostima, pružanja pomoći i podrške u programima prevencije i ublažavanja dugoročnih posljedica i uticaja nesreća ili katastrofa izazvanih prirodnim ili ljudskim djelovanjem ili drugim nepredviđenim okolnostima u zemlji u kojoj su se desile.

Prioritetne ciljeve i oblasti djelovanja za sprovođenje međunarodne razvojne saradnje i upućivanje međunarodne humanitarne pomoći utvrđuje Vlada na prijedlog organa uprave nadležnog za vanjske poslove u koordinaciji sa organima državne uprave.

U skladu s Programom pristupanja Crne Gore EU 2024-2027 godine, predviđeno je da Vlada usvoji Program međunarodne razvojne saradnje i međunarodne humanitarne pomoći za period 2026-2029. godine u četvrtom kvartalu 2025. godine.

Adekvatna primjena Zakona o međunarodnoj razvojnoj saradnji i humanitarnoj pomoći i uspostavljanje baze podataka donatorske podrške je obaveza koja je prepoznata i kroz Izveštaj EK za 2024. godinu kao jedan od prioriteta, a koja u značajnoj mjeri može da utiče na ocjenu poglavlja 30 naredne godine.

Nadežnosti Radne grupe

-Priprema Programa međunarodne razvojne saradnje i međunarodne humanitarne pomoći za period 2026-2029. godine;

-Vođenje evidencije o međunarodnoj razvojnoj saradnji i međunarodnoj humanitarnoj pomoći u skladu sa Zakonom o međunarodnoj razvojnoj saradnji i međunarodnoj humanitarnoj pomoći;

-Uspostavljanje baze podataka o projektima donatorske podrške;

-Planiranje, koordinacija i praćenje sprovođenja programa i projekata razvojne saradnje i humanitarne pomoći;

-Korišćenje ekspertske pomoći EU partnera u cilju ispunjavanja obaveza iz pregovaračkog procesa.

Članovi Radne grupe

Imajući u vidu i da je adekvatna primjena Zakona o međunarodnoj razvojnoj saradnji i međunarodnoj humanitarnoj pomoći i uspostavljanje baze podataka donatorske podrške u sprezi i sa ispunjavanjem obaveza koja prizilaze iz pregovaračkog procesa sa EU, poglavlje 30 – Vanjski odnosi, Radnu grupu bi trebalo da čine predstavnici institucija koji su članovi Radne grupe za pregovaračko poglavlje 30 i/ili nekadašnji članovi Radne grupe za izradu

Zakona o međunarodnoj razvojnoj saradnji i međunarodnoj humanitarnoj pomoći i/ili predstavnici koji se bave finansijama i budžetom.

Radna grupa, pored predstavnika svih institucija u Vladi, treba da uključi u svoj rad i predstavnike Crvenog krsta, Zajednice opština, Zavoda za statistiku, Privredne komore i Centralne banke.

Takođe, po pozivu, predstavnici nevladinog sektora u ovoj oblasti mogu uzeti učešće u radu Radne grupe, kao i drugi eksperti, ukoliko se pokaže potreba za tim.

Predsjednik Radne grupe trebalo bi da bude predstavnik MVP-a.

Predlaže se da članovi Radne grupe budu predstavnici:

Generalnog sekretarijata Vlade;

Ministarstva dijaspore;

Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera;

Ministarstva ekonomskog razvoja;

Ministarstva energetike;

Ministarstva evropskih poslova;

Ministarstva finansija;

Ministarstva javne uprave;

Ministarstva kulture i medija;

Ministarstva ljudskih i manjinskih prava;

Ministarstva odbrane;

Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede;

Ministarstva pomorstva;

Ministarstva pravde;

Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine;

Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija;

Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga;

Ministarstva regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama;

Ministarstva rudarstva, nafte i gasa;

Ministarstva saobraćaja;

Ministarstva socijalnog staranja, brige o porodici i demografije;

Ministarstva sporta i mladih;

Ministarstva turizma;

Ministarstva unutrašnjih poslova;

Ministarstva zdravlja;